

Analýza pravomocných rozsudků ohledně porušení § 260 trestního zákoníku

za rok 2023

EVROPSKÁ UNIE
Fond soudržnosti
Operační program Technická pomoc

OBSAH

ZPRACOVÁNÍ DOMUMENTU	3
1. ÚVOD	4
2. ZÁKLADNÍ INFORMACE	5
2.1. OBLASTI PORUŠENÍ § 260 TRZ.....	5
2.2. PORUŠENÁ USTANOVENÍ TRESTNÍHO ZÁKONÍKU	5
2.3. VÝŠE ŠKODY A PROPLACENÉ ČÁSTKY	6
3. PRAVOMOCNÉ ROZSUDKY ZPRACOVANÉ V ROCE 2023	7
3.1. OBLAST „FIKTIVNÍ POŘIZOVÁNÍ ZAŘÍZENÍ, SLUŽEB, INVESTIC“	8
3.2. OBLAST „NOVÉ PRACOVNÍ PŘÍLEŽITOSTI“	12
3.3. OBLAST „VZDĚLÁVÁNÍ A KULTURA“	13
3.4. OBLAST „SPOLEČNÁ ZEMĚDĚLSKÁ POLITIKA“	14
3.5. OBLAST „OSTATNÍ“	15
4. ZÁVĚR	18
5. SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	21

ZPRACOVÁNÍ DOMUMENTU

	Jméno	Funkce	Datum
Zpracoval	Ing. Ondřej Novák	VMR 4703	28. 3. 2024
Předkládá	Mgr. Pavel Slunečko	VO 4703	24. 4. 2024
Schválil	Ing. Barbora Janíčková	ŘO 47	29. 4. 2024
Na vědomí	Ing. Jiří Fojtík	VŘS 04	29. 4. 2024

1. Úvod

Usnesením vlády ČR ze dne 5. září 2007 č. 1010 byl zřízen na Ministerstvu financí (dále jen „MF“) Centrální kontaktní bod AFCOS (dále jen „CKB AFCOS“), a to přenesením této funkce a souvisejících aktivit z Nejvyššího státního zastupitelství. Jeho role je rovněž definována v čl. 3 odst. 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, EURATOM) č. 883/2013 ze dne 11. září 2013 o vyšetřování prováděném Evropským úřadem pro boj proti podvodům (OLAF) a o zrušení nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nařízení Rady (Euratom) č. 1074/1999, resp. v čl. 12a jeho novelizovaného znění¹.

CKB AFCOS zajišťuje v ČR v souladu s Organizačním řádem MF mimo dalších agend i výkon styčného místa pro ústřední databázi pro vyloučení, resp. systém včasného odhalování rizik a vylučování hospodářských subjektů (Early Detection and Exclusion Database, dále jen „EDES“) a s tím spojené činnosti, v rámci kterých dochází ke shromažďování, zpracovávání a přenosu informací o pravomocně odsouzených trestných činech poškozujících finanční zájmy EU.

Pravomocné rozsudky jsou i nezbytnou součástí procesu hlášení nesrovnalostí Evropské komisi prostřednictvím systému Irregularities Management System (dále jen „IMS“), z něhož čerpá data systém EDES, který byl Evropskou komisí zřízen s cílem posílit ochranu finančních zájmů EU.

O konkrétních pravomocných rozsudcích jsou taktéž přímo informovány příslušná generální ředitelství Evropské komise, kterých se pravomocné rozsudky dotýkají ve vztahu financování z jimi spravovaných fondů. Dále jsou do sdílení informací na národní úrovni zahrnuty zejména Lokální kontaktní body, do jejichž gesce dané rozsudky spadají.

CKB AFCOS v této souvislosti zpracovává pravomocné rozsudky týkající se porušení ustanovení § 260² trestního zákoníku (zákon č. 40/2009 Sb. - dále jen „TrZ“), které mu v návaznosti na usnesení vlády ČR ze dne 20. července 2009 č. 941 zasílají příslušné soudy.

Cílem této analýzy je dát k dispozici informace týkající se pravomocných rozsudků, u kterých došlo k poškození finančních zájmů EU, a to zejména pro potřeby subjektů angažovaných na ochraně finančních zájmů EU v ČR.

¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU, Euratom) 2020/2223 ze dne 23. prosince 2020, kterým se mění nařízení (EU, Euratom) č. 883/2013, pokud jde o spolupráci s Úřadem evropského veřejného žalobce a účelnost vyšetřování Evropského úřadu pro boj proti podvodům

² § 260 - Poškození finančních zájmů Evropské unie

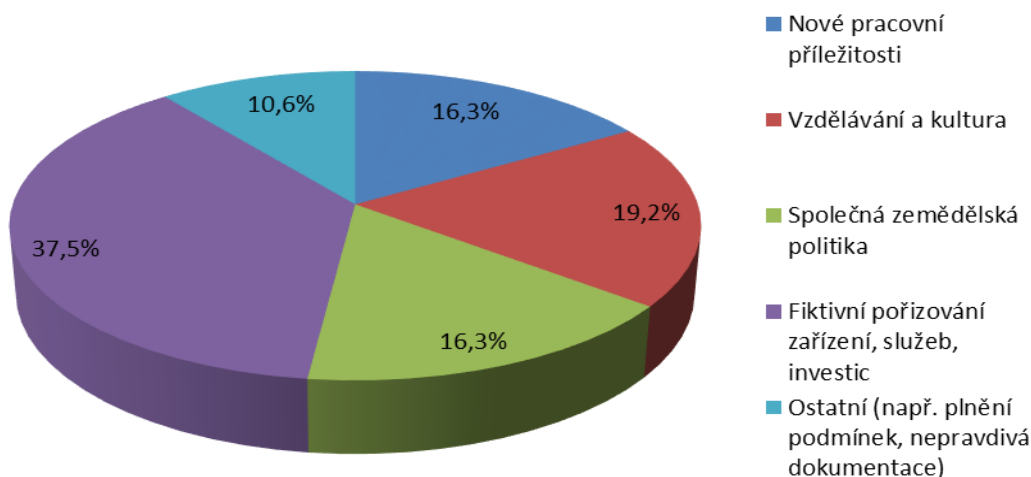
- (1) Kdo vyhotoví, použije nebo předloží nepravdivé, nesprávné nebo neúplné doklady, uvede nepravdivé, nesprávné nebo neúplné údaje anebo zatají doklady nebo údaje, a tím umožní neoprávněné použití nebo zadržování finančních prostředků pocházejících z rozpočtu Evropské unie nebo rozpočtů spravovaných Evropskou unií nebo jejím jménem anebo zmenšení zdrojů některého takového rozpočtu nebo umožní neoprávněné použití nebo zadržování majetku pořízeného z rozpočtu Evropské unie nebo rozpočtů spravovaných Evropskou unií nebo jejím jménem, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.
- (2) Stejně bude potrestán, kdo neoprávněné použije finanční prostředky pocházející z rozpočtu Evropské unie nebo rozpočtů spravovaných Evropskou unií nebo jejím jménem, majetek pořízený z rozpočtu Evropské unie nebo rozpočtů spravovaných Evropskou unií nebo jejím jménem anebo zmenší zdroje některého takového rozpočtu.
- (3) Odnětím svobody na jeden rok až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, způsobil-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 větší škodu.
- (4) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,
 - a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2 jako člen organizované skupiny,
 - b) spáchá-li takový čin jako osoba, která má zvlášť uloženou povinnost hájit zájmy Evropské unie, nebo
 - c) způsobil-li takovým činem značnou škodu.
- (5) Odnětím svobody na pět až deset let bude pachatel potrestán, způsobil-li činem uvedeným v odstavci 1 nebo 2 škodu velkého rozsahu.

2. Základní informace

2.1. Oblasti porušení § 260 TrZ

CKB AFCOS od počátku sledování (2016) zpracoval do konce roku 2023 celkem 104 pravomocných rozsudků, kde byly fyzické či právnické osoby odsouzeny dle ustanovení § 260 TrZ „poškození finančních zájmů EU“. U těchto rozsudků byly zastoupeny následující oblasti porušení pravidel: fiktivní pořizování zařízení, služeb, investic; vzdělávání a kultura; dále oblast společné zemědělské politiky a nové pracovní příležitosti.

Oblasti, ve kterých docházelo k poškození finančních zájmů EU (§ 260 TrZ)

2.2. Porušená ustanovení Trestního zákoníku

U analyzovaných pravomocných rozsudků se nejčastěji setkáváme s těmito kombinacemi porušení ustanovení TrZ:

- § 260 TrZ samostatně (29 případů),
- § 260 TrZ v souběhu s § 212 TrZ - dotační podvod (59 případů),
- § 260 TrZ v souběhu s § 212 TrZ a dalšími §§ (11 případů),
- § 260 TrZ v souběhu s dalšími §§, bez § 212 (5 případů).

Porušení ustanovení TrZ zmiňovaná v odrážkách výše jako „další §§“ jsou uvedena v následující tabulce.

Další případy porušení ustanovení TrZ (vždy souběžně s porušením § 260)

Ustanovení	Název	Počet výskytů
§ 240	zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby	4
§ 348	padělání a pozměnění veřejné listiny	4
§ 24	pomoc k zločinu dotačního podvodu	2
§ 209	podvod	2
§ 256	zjednání výhody při zadání veřejné zakázky, při veřejné soutěži a veřejné dražbě	2
§ 329	zneužití pravomoci úřední osoby	2
§ 181	poškození cizích práv	1
§ 206	zpronevěra	1
§ 234	neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku	1
§ 254	zkreslování údajů o stavu hospodaření a jmění	1
§ 255	zneužití informace v obchodním styku	1
§ 350	padělání a vystavení nepravdivé lékařské zprávy, posudku a nálezu	1

Důležité je zmínit, že u jednoho rozsudku může dojít k porušení jednoho či více ustanovení TrZ současně.

2.3. Výše škody a proplacené částky

Stejně jako v minulých letech docházelo u některých případů zpracovaných v roce 2023 k odhalení trestných činů již ve stádiu pokusu, tj. jsou nedokonané a odhalené ještě před proplacením. Proto rozlišujeme potenciální a skutečnou škodu. Výše potenciální škody je jedním z faktorů, který má vliv na druh a výši trestu, přestože skutečně způsobená škoda může být různá.

Potenciální škodou přitom můžeme rozumět maximální možnou škodu, kterou svým jednáním mohl pachatel způsobit. **Proplacenou částkou** (skutečnou škodou) potom částku, kterou pachatel v rámci financování projektu z operačního programu spolufinancovaného z prostředků Evropské unie reálně obdržel.

Na základě informací, ze všech dosud zpracovaných pravomocných rozsudků lze konstatovat, že průměrná výše potenciální škody na rozsudek činila 7,9 mil. Kč. Průměrná výše proplacených částek představovala necelých 6,8 mil. Kč. U obou těchto ukazatelů došlo oproti předchozímu roku k navýšení hodnot, které je zapříčiněno vysokou škodou u jednoho ze zpracovaných rozsudků v roce 2023. Pro dokreslení situace je vhodné uvést, že běžná výše škody se často pohybuje ve stovkách tisíc až nižších jednotkách milionů korun. Z provedené analýzy dále vyplývá, že finanční prostředky nebyly vyplaceny v přibližně 50% pravomocných rozsudků/případů (k proplacení tedy došlo jen částečně nebo bylo proplacení prostředků zcela zabráněno).

Druh škody	Výčíslení
Celková výše potenciální škody	817 mil. Kč
Průměrná výše potenciální škody	7,9 mil. Kč
Celková výše proplacených částek (skutečné škody)	703 mil. Kč
Průměrná výše proplacených částek (skutečné škody)	6,8 mil. Kč

3. Pravomocné rozsudky zpracované v roce 2023

Vzhledem ke skutečnosti, že u dosud zpracovaných pravomocných rozsudků nedochází k zásadním odchylkám v oblastech a typech porušení, zaměřuje se dále tato analýza na rozsudky, které byly zpracovány v průběhu kalendářního roku 2023. Oblastmi, ve kterých docházelo k odsouzení za trestný čin poškození finančních zájmů EU, byly zejména oblasti fiktivního pořízování zařízení, služeb a investic; dále oblast nových pracovních příležitostí a ostatní (zde se jednalo zejména o pokusy ovlivnit výsledek výběrového řízení).

V analýze za rok 2023 dále detailněji rozpracováváme 13 pravomocných rozsudků. Z pohledu TrZ se jednalo ve 4 případech o „čisté“ porušení ustanovení § 260 TrZ a v 9 případech o souběh porušení § 260 TrZ v kombinaci s § 212 TrZ (dotační podvod) či dalšími § (§ 234, § 240, § 256).

Orgány a operační programy, u kterých se objevovaly podvody či pokusy o podvod v souvislosti s porušením § 260 TrZ a analyzované v roce 2023, byly Ministerstvo průmyslu a obchodu (dále jen „MPO“) - Operační program Podnikání a inovace (dále jen „OP PI“), Ministerstvo práce a sociálních věcí (dále jen „MPSV“) - Operační program Zaměstnanost (dále jen „OP Z“), Ministerstvo životního prostředí (dále jen „MŽP“) - Operační program Životní prostředí (dále jen „OP ŽP“), Ministerstvo pro místní rozvoj (dále jen „MMR“) – Regionální operační program (dále jen „ROP“), Integrovaný operační program (dále jen „IOP“), Státní zemědělský intervenční fond (dále jen „SZIF“) - Program rozvoje venkova (dále jen „PRV“).

V 9 případech se jednalo se o projekty spolufinancované z programového období 2007-2013. Ve 4 případech se jednalo o projekty spadající do programů programového období 2014-2020.

3.1. Oblast „Fiktivní pořizování zařízení, služeb, investic“

1. Nedodržení podmínek poskytovatele dotace, nezpůsobilé výdaje - odsouzeny 3 fyzické osoby

Rozsudek

62 T 3/2021, 4 To 51/2021

Modus operandi

Odsouzená fyzická osoba jako statutární orgán společnosti žádala o poskytnutí dotací na projekty, které měly za cíl inovovat, zefektivnit a zvýšit kvalitu výroby.

V těchto projektech bylo rozhodnuto o poskytnutí dotace, která měla být dle podmínek vyplacena zpětně na základě realizovaných způsobilých výdajů doložených příslušnými doklady. U všech těchto projektů však došlo ke skrytému vyúčtování stavebních prací ze strany vybraných dodavatelů, které svým charakterem představovaly nabývání dlouhodobého hmotného či nehmotného majetku, a které byly ve skutečnosti vykonány vlastní činností žadatele o dotaci a nebyly tedy dle „Pravidel poskytovatele dotací“ způsobilým výdajem.

Způsob odhalení

Oznámení protiprávního jednání FÚ v rámci kontroly daňového subjektu.

Řídící orgán, operační program, částka

Kauza spadala do gesce MPO. Jednalo se o OP PI. Finanční prostředky byly vyplaceny v plné výši, která činila 11,870 mil. Kč.

Trest

První fyzická osoba byla odsouzena k odnětí svobody na 3 roky s podmíněčným odkladem na zkušební dobu v délce trvání 5 let a dále k zákazu výkonu funkce statutárního orgánu v obchodních korporacích, družstvech a obdobných společnostech na dobu 8 let. Druhá fyzická osoba byla odsouzena k odnětí svobody na 2 roky a 6 měsíců s podmíněčným odkladem na zkušební dobu v délce trvání 4 let a dále k zákazu výkonu funkce statutárního orgánu v obchodních korporacích, družstvech a obdobných společnostech na dobu 3 let. Třetí fyzická osoba byla odsouzena k trestu odnětí svobody na 2 roky s podmíněčným odkladem na dobu 2 let.

2. Fiktivní faktury, nedodané výrobní zařízení - odsouzeny 2 fyzické osoby a 2 právnické osoby

Rozsudek, usnesení

2 T 10/2017, 9 To 37/2018

Modus operandi

Fyzická osoba jako jednatel firmy požádala o účelovou dotaci na pořízení strojů a dílenského vybavení v rámci OPPI. To vše v úmyslu použít prostředky neoprávněně získané účelovou dotací na jiný než určený účel, tj. pro svou potřebu a potřebu právnické osoby.

Vyhlášené výběrové řízení na dodání strojního vybavení vyhrála právnická osoba, která měla následně dodat strojní a dílenské vybavení. Tyto stroje však ve skutečnosti dodány nebyly a za tyto

stroje byly vydávány stroje již dříve pořízené a dodané. Následně byly touto firmou vystaveny fiktivní faktury, na jejichž základě byla dotace proplacena

Způsob odhalení

Zjištění protiprávního jednání ze strany Policie České republiky (dále jen „PČR“) v rámci jiného trestního řízení u jedné z osob.

Řídící orgán, operační program, částka

Kauza se týkala MPO. Jednalo se o OP PI. Finanční prostředky byly proplaceny částečně, a to ve výši 8,994 mil. Kč, kdy škoda mohla činit až 9,160 mil. Kč.

Trest

Obě fyzické osoby byly odsouzeny k odnětí svobody na 5,5 roku nepodmíněně a dále k zákazu činnosti výkonu funkce člena statutárních orgánů obchodních společností na dobu 5 let. Obě právnické osoby byly odsouzeny k peněžitému trestu a dále k trestu zákazu přijímání dotací a subvencí na dobu 5 let.

3. Nepravdivá dokumentace, fiktivní dodání zařízení - odsouzena 1 fyzická osoba

Rozsudek, usnesení

34 T 3/2020, 5 To 1/2021

Modus operandi

Fyzická osoba se záměrem neoprávněně získat finanční prostředky z projektu týkající se zlepšování kvality ovzduší za příjemce dotace předložila žádost, jejíž přílohou byla cenová nabídka kotle, kde nesouhlasil podpis a razítko dodavatele. Po uzavření smlouvy o poskytnutí účelové dotace předkládala doklady, o nichž věděla, že jsou nepravdivé a svým obsahem neodpovídají skutečnosti. Jednalo se o doklady na pořízení kotle a příslušenství, kdy dodavatel tyto doklady nevystavil a dodávka fakticky neproběhla a doklady k provedení prací, které se nevztahovaly k předmětu dodávky, nebo neproběhly.

Způsob odhalení

Oznámení protiprávního jednání anonymním subjektem na PČR následované prověřováním na kompetentním kraji.

Řídící orgán, operační program, částka

Kauza se týkala MŽP. Jednalo se o OP ŽP. Finanční prostředky byly proplaceny v plné výši, a to 105 tis. Kč.

Trest

Fyzická osoba byla odsouzena k odnětí svobody na 20 měsíců s podmíněčným odkladem na zkušební dobu v délce trvání 2,5 roku.

4. Nenaplnění cíle projektu, rozprodej vybavení - odsouzena 1 fyzická osoba

Rozsudky

63 T 4/2021

Modus operandi

Fyzická osoba v pozici jednatele společnosti, v úmyslu neoprávněně získat finanční prostředky z fondů Ministerstva životního prostředí, zplnomocnila další osobu k vypracování a podání žádosti o dotaci ze Státního fondu životního prostředí (SFŽP) za účelem realizace projektu, jehož cílem mělo být zavedení separace biologicky rozložitelných odpadů.

Pro účel projektu byly zakoupeno vybavení, prostřednictvím kterého měl být realizován svoz a sběr odpadu. V té době již bylo odsouzené osobě zřejmé, že tuto činnost nebude nikdy vykonávat. Krátce po schválení dotace a přijetí finančních prostředků bylo zakoupené zařízení prodáno jiné společnosti.

Způsob odhalení

Na základě administrativní kontroly ze strany SFŽP.

Řídící orgán, operační program, částka

Kauza spadala do gesce MŽP. Projekty byly spolufinancovány z OP ŽP. Finanční prostředky byly vyplaceny v plné výši 1,683 mil. Kč.

Trest

Fyzická osoba byla odsouzena k odnětí svobody na 2 roky s podmíněčným odkladem na zkušební dobu v délce trvání 5 let. Dále k zákazu výkonu funkce statutárního orgánu či funkce člena statutárního orgánu obchodních společností a družstev, včetně zákazu výkonu činnosti odpovídající takové funkci na základě zvláštní plné moci na dobu 5 roků.

5. Porušení podmínek dotace, realizace stavby vlastní firmou - odsouzena 1 fyzická osoba a 1 právnická osoba

Rozsudky, usnesení

68 T 5/2018-1660, 3 To 109/2020, 68 T 5/2018-1796

Modus operandi

Fyzická osoba jako jednatel a jediný společník společnosti zažádala a následně získala dotaci na projekt z Regionálního operačního programu regionu soudržnosti Střední Morava na projekt týkající se modernizace ubytování a vybudování wellness služeb. Poté však porušila podmínky Smlouvy o poskytnutí dotace tím, že rekonstrukci a modernizaci tohoto objektu neprováděla firma, s kterou byla uzavřena Smlouva o dílo, ale prakticky všechny stavební práce prováděla společnost, v které byla fyzická osoba jediným společníkem. Tyto skutečnosti byly poskytovateli dotace zamlčeny s úmyslem, aby byla dotace poskytnuta a tím došlo k neoprávněnému čerpání finančních prostředků.

Způsob odhalení

Oznámení protiprávního jednání anonymním subjektem a následná kontrola poskytovatelem dotace.

Řídící orgán, operační program, částka

Kauza se týkala MMR. Jednalo se o OP ROP. Finanční prostředky byly vyplaceny v plné výši, která činila 6,874 mil. Kč.

Trest

Fyzická osoba byla odsouzena k trestu odnětí svobody na 2 roky s podmíněčným odkladem na zkušební dobu 2,5 roku a dále k zákazu výkonu funkce statutárního orgánu a člena statutárního orgánu obchodních korporací na dobu 3 let.

Právnícká osoba byla odsouzena k peněžitému trestu a dále k zákazu přijímání dotací a subvencí s výjimkou dotací a kompenzací poskytovaných v souvislosti s pandemií COVID-19 na dobu 5 let.

6. Nepravdivá dokumentace k výdajům projektu - odsouzeny 2 fyzické osoby

Rozsudek

40 T 8/2021

Modus operandi

Odsouzená fyzická osoba jako statutární zástupce společnosti předložila žádost o poskytnutí dotace z Evropského fondu pro regionální rozvoj, spravovaného MPO na projekt, který předpokládal prezentaci firmy na 4 výstavních akcích.

V rozporu se skutečností byly v žádosti o platbu uváděny výdaje projektu a tyto byly dokladovány dokumenty, které obsahovaly nepravdivé nebo hrubě zkreslené údaje. Dále byla předkládána dokumentace k účasti společnosti na výstavních akcích, přičemž společnost nebyla na těchto akcích registrovaným vystavovatelem a prezentace společnosti vůbec neproběhla.

Způsob odhalení

Kontrola ze strany řídicího orgánu.

Řídící orgán, operační program, částka

Kompetentní orgánem bylo MPO, dotace čerpána z OP PI. Finanční prostředky byly z větší části vyplaceny, a to ve výši 1,831 mil Kč z celkové částky 1,859 mil. Kč.

Trest

První fyzická osoba byla za tento skutek odsouzena k trestu odnětí svobody v délce 3 let s podmíněčným odkladem na dobu 4 let a dále k peněžitému trestu. Druhá fyzická osoba byla odsouzena k trestu odnětí svobody v délce 3 let s podmíněčným odkladem na dobu 5 let a dále k peněžitému trestu.

3.2. Oblast „Nové pracovní příležitosti“

7. Nedodržení podmínek poskytnutí příspěvku - odsouzena 1 fyzická osoba

Rozsudek, usnesení

51 T 6/2021

Modus operandi

Fyzická osoba v úmyslu neoprávněně čerpat finanční prostředky podala žádost o příspěvek na zajištění aktivity „Práce na zkoušku“ a následně podepsala Dohodu o vyhrazení společensky účelného pracovního místa charakterizované jako právní konzultant a administrativní pracovník, na kterém zaměstnala rodinného příslušníka, i když věděla, že tato osoba nebude moci vykonávat práci za podmínek a na místě sjednaném v uzavřené pracovní smlouvě, neboť v té době bude pobývat v zahraničí.

Po ukončení této dohody, byly uzavřeny další, a to Dohoda o vyhrazení společensky účelného pracovního místa charakterizovaného jako právní servis a administrativní činnost opět na svého rodinného příslušníka a současně Dohoda o poskytnutí příspěvku na úhradu mzdových nákladů mentora pro další zaměstnankyni, která měla tuto osobu zapracovat a zaškolit a činila tak přesto, že od počátku věděla, že tato osoba podala žádost o přijetí do služebního poměru, do kterého následně nastoupila.

Způsob odhalení

Na základě kontroly ze strany Nejvyššího kontrolního úřadu.

Řídící orgán, operační program, částka

Kauza spadala do gesce MPSV. Jednalo se o OP Z. Finanční prostředky byly vyplaceny v plné výši 275 tis. Kč.

Trest

Za tyto skutky byla fyzická osoba odsouzena k peněžitému trestu a náhradě škody.

8. Nesplnění závazných podmínek poskytnutí dotace - odsouzena 1 fyzická osoba, 1 právnická osoba

Rozsudek

48 T 5/2021

Modus operandi

Odsouzená fyzická osoba ze své pozice jediného jednatele a společníka firmy zažádala o dotaci na projekt vytvoření vývojového centra specializovaného na tvorbu on-line informačních systémů pro zákazníky, kdy měla tyto systémy vyvinout, provozovat a dále rozvíjet a distribuovat. Podmínkou dotace bylo splnění závazných ukazatelů - vytvoření určitého počtu pracovních míst a vynaložení vlastní investice do dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku, který bude využíván v přímé souvislosti s projektem.

Závazné ukazatele nebyly naplněny, neboť práci na projektu vykonávala méně než polovina deklarovaných zaměstnanců a to z jiného místa než určeného v projektu. Splnění povinné investice taktéž nebylo dodrženo, vzhledem ke skutečnosti, že část investice spočívala ve fiktivním nákupu majetku, který nebyl nikdy dodán.

Způsob odhalení

Na základě anonymního oznámení na PČR.

Řídící orgán, operační program, částka

Kauza se týkala MPO. Jednalo se o OP PI. Finanční prostředky byly plně vyplaceny a to ve výši 4,966 mil. Kč.

Trest

Fyzická osoba byla odsouzena k odnětí svobody na 2 roky s podmíněčným odkladem na zkušební dobu v délce trvání 3,5 roku.

Právnícká osoba byla odsouzena k zákazu přijímat a ucházet se o veškeré dotace, subvence, návratné finanční výpomoci, příspěvky nebo jakékoliv jiné veřejné podpory podle jiných právních předpisů na dobu 7 let.

3.3. Oblast „Vzdělávání a kultura“

9. Falešné podpisy na prezenčních listinách - odsouzena 1 fyzická osoba, 1 právnická osoba

Rozsudky

68 T 4/2022

Modus operandi

Fyzická osoba jako předseda představenstva společnosti zažádala o poskytnutí dotace z Evropského sociálního fondu Operačního programu Zaměstnanost na realizaci projektu Vzdelávání v dané společnosti, jehož účelem mělo být profesní vzdělávání zaměstnanců v oblasti účetní, ekonomické a právní. Splnění podmínek dotace bylo dokládáno prezenčními listinami, zprávou o realizaci projektu, čestným prohlášením, přičemž bylo zřejmé, že nejméně 5 zaměstnanců firmy se vzdělávacích kurzů neúčastnilo a jejich podpisy na předložených prezenčních listinách jsou falešné.

Způsob odhalení

Kontrola ze strany MPSV.

Řídící orgán, operační program, částka

Kauza spadala do gesce MPSV. Jednalo se o OP Z. Finanční prostředky byly vyplaceny částečně, a to ve výši 145 tis. Kč., kdy škoda mohla činit až 230 tis. Kč.

Trest

Fyzická osoba byla za tento skutek odsouzena k peněžitému trestu.

Právnícká osoba byla odsouzena k trestu zákazu přijímání dotací a subvencí na dobu 3 let.

3.4. Oblast „Společná zemědělská politika“

10. Starší výrobní zařízení vydávané za nové – odsouzeny 3 fyzické osoby

Rozsudek, usnesení

46 T 4/2021

Modus operandi

Odsouzené fyzické osoby jsou vinné, že se podílely na neoprávněném čerpání dotace z Programu rozvoje venkova ČR, když vykonávaly činnost směřující k získání dotace v rozporu s pravidly pro poskytování dotace na projekt modernizace výrobní linky a zařízení na úpravu biomasy.

Konkrétně v řízení na dodavatele předmětu dotace zvítězila firma, která neměla s dodávkou technologické části předmětu dotace žádné odborné zkušenosti a tuto dodávku uskutečnila formou subdodávek od svých čtyř obchodních partnerů, přičemž se jednalo o stroje a zařízení používané, repasované, staršího data výroby bez výrobních čísel, opatřené fiktivními štítky výrobců, bez předepsaných zkoušek a revizí s nekompletními rozvody a nesplňující deklarovanou výrobní kapacitu, o čemž zúčastněné osoby věděly a následně vyhotovily doklady s nesprávnými a hrubě zkreslenými údaji, které byly následně součástí Žádosti o proplacení výdajů. Dále bylo na základě Čestného prohlášení uváděno, že pro užívání stavby není zapotřebí kolaudační souhlas, opatření stavebního úřadu ani jiné opatření. Na základě předložených informací byly dotační prostředky vyplaceny.

Způsob odhalení

Na základě ex post kontroly ze strany pracovníků SZIF.

Řídící orgán, operační program, částka

Kauza spadala do gesce SZIF, OP PRV. Finanční prostředky byly z větší části vyplaceny, a to ve výši 8,631 mil. Kč z celkové částky 8,652 mil. Kč.

Trest

První fyzická osoba byla odsouzena k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 3 let s podmíněčným odkladem na 5 let a dále k peněžitému trestu. Druhá fyzická osoba byla odsouzena k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 3 let s podmíněčným odkladem na 4 roky a dále k peněžitému trestu. Třetí fyzická osoba byla odsouzena k úhrnnému trestu odnětí svobody v trvání 2 let s podmíněčným odkladem na 5 let a dále k peněžitému trestu.

3.5. Oblast „Ostatní“

11. Poskytování dokumentace k veřejné zakázce, ovlivňování znění zadávacích podmínek - odsouzeny 4 fyzické osoby

Rozsudek

9 To 16/2021

Modus operandi

Odsouzené fyzické osoby v souvislosti s plánovanou rekonstrukcí historického objektu a s vědomím, že zhotovitel rekonstrukce bude vybírán formou veřejné zakázky, která bude hrazena s využitím unijních dotací Evropského fondu pro regionální rozvoj, cíleně obcházely postupy dané zákonem č. 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách, s cílem zajistit úspěch jednoho ze soutěžitelů na úkor ostatních soutěžitelů.

Konkrétně se tyto odsouzené osoby účastnily procesů, při kterých docházelo k přeposílání informací z tvorby zadávacích podmínek pro danou veřejnou zakázku. Tímto způsobem byla ještě před vyhlášením veřejné zakázky zpřístupněna Zadávací dokumentace, Kvalifikační dokumentace a Smlouva o dílo. Dále bylo umožněno, aby do této dokumentace bylo zasahováno a navrhovány její změny, které byly následně zapracovány do zadávacích podmínek veřejné zakázky tak, aby tím byly zajištěny výhodnější podmínky na úkor ostatních soutěžitelů o danou veřejnou zakázku. Po vyhlášení veřejné zakázky a podání nabídek, byly všechny tyto nabídky protěžovanému subjektu přeposlány, kdy došlo z jeho strany k jejich okomentování a upozornění na nedostatky, které dále využil jeden z odsouzených jako člen hodnotící komise v procesu výběru zhotovitele. Protěžovaný subjekt poté zakázku vyhrál.

Způsob odhalení

Na základě prošetřování související trestné činnosti jedné ze zúčastněných osob ze strany Policie ČR.

Řídící orgán, operační program, částka

Kompetentní orgánem bylo MMR, dotace čerpána z IOP. Finanční prostředky byl proplaceny plně a to ve výši 314,569 mil. Kč.

Trest

První fyzická osoba byla odsouzena k nepodmíněnému trestu v délce trvání 6 let a peněžitému trestu. Druhá fyzická osoba byla odsouzena k nepodmíněnému trestu v délce trvání 4 let a peněžitému trestu. Třetí fyzická osoba byla odsouzena k nepodmíněnému trestu v délce trvání 4 let a peněžitému trestu. Čtvrtá fyzická osoba byla odsouzena k trestu odnětí svobody v trvání 3 let s podmíněným odkladem na 5 let.

12. Nepravdivé informace ohledně realizace projektu - odsouzeny 2 fyzické osoby

Rozsudek

43 T 4/2020

Modus operandi

První fyzická osoba, jako jednatel společnosti, v úmyslu neoprávněně získat finanční prostředky zažádala o dotaci poskytovanou MPO v rámci OPPI na projekt týkající se rozšíření výrobních kapacit firmy. Po schválení dotace bylo vypsáno výběrové řízení na pořízení 2 výrobních zařízení, jejichž parametry pomáhala sestavovat druhá fyzická osoba, který následně toto výběrové řízení vyhrála. Jednou z podmínek dotace bylo pořízení a instalování zařízení do určitého data. S vědomím, že tento závazný ukazatel nebude dodržen, byly předloženy spolu se zprávou o realizaci projektu nepravdivé dokumenty (předávací protokol, protokoly o uvedení technologie a zápis o převzetí stroje), které měly prokazovat, že tento ukazatel byl naplněn.

Způsob odhalení

Na základě kontroly FÚ.

Řídící orgán, operační program, částka

Kauza spadala do gesce MPO, OP PI. Finanční prostředky ve výši 4,014 mil. Kč byly vyplaceny plně.

Trest

První fyzická osoba byla odsouzena k nepodmíněnému trestu v délce trvání 6 let. Druhá fyzická osoba byla odsouzena k trestu odnětí svobody v trvání 2 let s podmíněčným odkladem na 3 roky.

13. Neoprávněné pozměňování dokumentace – odsouzena 1 fyzická osoba, 1 právnická osoba

Rozsudek

40 T 3/2022

Modus operandi

Právnická osoba jako příjemce dotace a fyzická osoba, který byla jako vedoucí pracovník zplnomocněna k veškerým právním úkonům souvisejícím s projektem z OPPI pro konkurenceschopnost zažádala o poskytnutí finančních prostředků ze strukturálních fondů Evropské unie na nákup elektromobilů. Následně bylo rozhodnuto o poskytnutí dotace.

Po uskutečnění výběrového řízení na dodavatele elektromobilů byla předložená MPO žádost o platbu společně s nepravdivým dokladem, který obsahoval záměrně pozměněné datum možného dodání elektromobilů u jedné ze společností, které se výběrového řízení účastnily, čím došlo ke sjednání výhody pro jiného účastníka výběrového řízení. K proplacení dotace nedošlo, vzhledem ke skutečnosti, že došlo k včasnému odhalení nepravdivých údajů.

Způsob odhalení

Na základě rutinní kontroly ze strany řídicího orgánu.

Řídicí orgán, operační program, částka

Kauza se týkala MPO. Jednalo se o OP PI. Finanční prostředky ve výši 1,384 mil. Kč nebyly vyplaceny.

Trest

Fyzická osoba byla odsouzena k trestu odnětí svobody v trvání 2 let s podmíněčným odkladem na 3 roky a dále k peněžitému trestu.

Právnícká osoba byla odsouzena k peněžitému trestu.

4. Závěr

Na základě získaných dat lze konstatovat, že celková výše proplacených částek u dosud analyzovaných pravomocných rozsudků, kde došlo k porušení § 260 TrZ (poškození finančních zájmů EU), činila v souhrnu 703 mil. Kč. Průměrná výše škody na jednotlivý případ je 6,8 mil. Kč.

Stejně jako v předchozích letech se setkáváme s jednoduššími, snadněji rozpoznatelnými způsoby provádění trestné činnosti. Současně se stále častěji vyskytují případy, které jsou páčány sofistikovanějšími způsoby a kterých se účastní více spolupracujících osob, vše se záměrem neoprávněného čerpání finančních prostředků z fondů EU.

Z pohledu rozsahu škody detekujeme případy pohybující se od desítek tisíc Kč, až po případy kdy dochází k trestné činnosti v řádech vyšších milionů Kč.

Častěji se u pravomocných rozsudků setkáváme s Dohodou o vině trestu, kdy obviněný prohlásí, že skutek spáchal a za toto doznání mu může být snížen trest i pod dolní hranici zákona. Tím, že není třeba provádět dokazování, zajišťuje tento institut efektivnější a zejména rychlejší řešení s nižšími náklady.

Oblastí, ve které se nejvíce setkáváme s poškozením finančních zájmů EU, je Fiktivní pořizování zařízení, služeb, investic.

U **pořizování strojů, zařízení či investičních celků** vidíme snahu pachatelů manipulovat s doklady, které mají prokazovat jejich pořizování v souladu se schválenými projekty, i když se ve skutečnosti nejedná o zařízení nové, ale je za ně vydáváno zařízení staré a již používané. V jiných případech se můžeme setkat s tím, že zařízení vůbec neexistuje, nebo že celé, nově pořizené vybavení či jeho část byla prodána. U větších investic, zejména ve stavebnictví, dochází k situacím, že rozsah fakturovaných stavební prací nesouhlasí s realitou nebo jsou do investic zahrnovány neuznatelné výdaje.

Doporučení

První indicie, že není vše v pořádku lze zaznamenat již při kontrolách zaměřených na smlouvy, faktury, výpisy z účtů a další dokumentaci. Velkou váhu u tohoto typu podvodů má zejména kontrola na místě, kdy lze odhalit neexistenci zařízení, úpravu dokumentace, identifikačních prvků na zařízení.

U stavebních prací lze zjistit nesoulad mezi dokládánými úkony a skutečně provedenými stavebními pracemi.

Setkáváme se také s **projekty/aktivitami, které přesahují hranice České republiky**, ať už se jedná o výstavní činnost, propagaci subjektů, vzdělávání apod., kde subjekty při páčání trestné činnosti spoléhají na ztíženou možnost následné kontroly.

Doporučení

V případě přeshraničních aktivit je vhodné se zaměřit na skutečnost, zda vůbec zahraniční subjekty poskytující plnění v rámci projektu existují a zda deklarované aktivity (výstavy, vzdělávací akce, jiná spolupráce) v daném termínu proběhly.

V oblasti **vzdělávání** se ve většině případů setkáváme s porušeními pravidel, kdy jsou vzdělávací akce realizovány v jiném rozsahu, formě, s odlišným obsahem nebo neproběhnou vůbec a tato skutečnost je zastírána ve formě upravovaných či fiktivních prezenčních listin a dalších dokumentací (fotografie, školící materiály apod.).

Doporučení

V oblasti vzdělávání často dochází k oznámení podezření na protiprávní jednání ze strany účastníků školení, zaměstnanců současných nebo bývalých, případně třetích osob, které se na školení nějakou formou měly podílet. Kompetentní orgán se v rámci kontroly může zaměřit na získání co největšího množství dokladů a následně se zaměřit na časovou posloupnost dokladů, pravost podpisů účastníků a dokumentace jako takové. Indikátorem, že vše nemusí být v pořádku, bývá i fakt, že dokumenty nejsou k dispozici hned, ale jsou dodávány ke kontrole dodatečně.

U **výběrových řízení**, dochází k úpravě zadávacích podmínek, předávání informací vybranému dodavateli nebo přímo poskytnutí možnosti dodavateli se na vypracování podmínek podílet. Také dochází k manipulaci s dokumentací, tak, aby deklarovala korektní průběh výběrového řízení.

Doporučení

U výběrových řízení/veřejných zakázek je mimo kontroly dokumentace, kontroly zúčastněných subjektů z pohledu vazby na zadavatele či členy hodnotící komise vhodná kontrola, zda se u jednotlivých subjektů nejednalo pouze o proforma účast či fiktivní účast. Také je možné se zaměřit na vlastní průběh výběrového řízení, kdy znevýhodňování, vylučování účastníků, rušení a znovu vypisování výběrového řízení při použití zástupných důvodů, opakovaný výběr stejného dodavatele může být signálem, že výběrové řízení/veřejná zakázka neproběhla korektně.

U **vytváření nových pracovních příležitostí** se setkáváme se skutečností, kdy sice jsou vytvořeny dané pracovní pozice, ale pochybení se vyskytují v oblasti povinných odvodů - sociálního zabezpečení, zdravotní pojištění, krácení či nevyplácení mzdy. Dále se vyskytuje nesoulad mezi deklarovanou a skutečně vykonávanou agendou. V jiných případech je pracovní místo vytvořeno zcela fiktivně.

Doporučení

Při kontrole v této oblasti je možné se zaměřit, kromě oblasti povinných odvodů, i na skutečnou pracovní náplň na vytvořeném pracovním místě a její případné odchylky. V případech fiktivně obsazených míst je možné tuto skutečnost odhalit i řízenými pohovory s ostatními zaměstnanci, kontrolou výstupů vykonávané práce nebo v případě podezření i kontrolou veřejně dostupných zdrojů, zda daná osoba nepracuje jinde.

Případy posledních cca 3 let potvrzují trend **nárůstu podvodného jednání v oblasti ekologických projektů**. Jde jednak o případy s menší výší průměrné škody - viz desítky jednotlivých fyzických osob žádajících o „Kotlíkovou dotaci“ v řádu desetitisíců Kč, kde ale může docházet ke kumulaci těchto případů u jednoho subjektu (zprostředkovatele), až po případy, kdy v rámci pořizování větších investičních celků nebo zajišťování služeb (např. oblast bioodpadů) může škoda v rámci jednoho projektu dosahovat řádu vyšších milionů Kč.

Obecně lze konstatovat, že na základě kontrolních mechanismů bylo čerpání finančních prostředků pozastaveno před zahájením procesu vyplacení nebo v jeho průběhu a tedy k vyplacení či částečnému proplacení finančních prostředků nedošlo přibližně u poloviny případů, což potvrzuje **nezastupitelnost role kontrolních mechanismů na všech úrovních a ve všech fázích procesu poskytování finančních prostředků EU a ČR bez ohledu na oblast porušení § 260 TrZ. Správné nastavení kontrolních mechanismů má tedy významný vliv na zachycení a postih podvodného jednání, ochrany finančních prostředků a v neposlední řadě působí preventivní a odrazující roli.**

Výše uvedená analýza byla zpracována útvarům CKB AFCOS (odbor 47 MF – Centrální harmonizační jednotka) a je zpřístupněna na stránkách Ministerstva financí České republiky a na SharePointu CKB AFCOS viz odkazy níže:

[Činnost CKB AFCOS | Finanční zájmy EU | Ministerstvo financí ČR \(mfcr.cz\)](#)

[Ochrana finančních zájmů EU - DomovskaStranka \(mfcr.cz\)](#)

5. Seznam použitých zkratk

Zkratka	Název
AFCOS	Síť subjektů pro boj proti podvodům (Anti-Fraud Co-ordination Structure)
CKB AFCOS	Centrální kontaktní bod AFCOS
ČR	Česká republika
EDES	Databáze „Early Detection and Exclusion System“
EU	Evropská unie
FÚ	Finanční úřad
GDPR	Obecné nařízení o ochraně osobních údajů
IMS	Systém řízení nesrovnalostí (Irregularities Management System)
IOP	Integrovaný operační program
MF	Ministerstvo financí
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
OP LZZ	Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost
OP PI	Operační program Podnikání a inovace
OP VVV	Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání
OP Z	Operační program Zaměstnanost
OP ŽP	Operační program Životní prostředí
PRV	Program rozvoje venkova
SFŽP	Státní fond životního prostředí
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
TrZ	Trestní zákoník